

Λιώνης Δέδες, Πρόεδρος Ενιαίου Συλλόγου υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού Αττικής Στερεάς και Νήσων

Από τον Ενιαίο Σύλλογο υπαλλήλων Υπουργείου Πολιτισμού Αττικής Στερεάς και Νήσων ο κ. Λιώνης Δέδες πρόεδρος του συλλόγου στην αρχική του τοποθέτηση επισήμανε, ότι σήμερα βιώνουμε μια παράδοξη κατάσταση καθώς σε συνθήκες κανονικότητας θα έπρεπε η συζήτηση να περιορίζεται στα δεδομένα της ανάδειξης του μοναδικού μνημειακού συνόλου που αποκαλύφθηκε κατά τις εργασίες κατασκευής του σταθμού «Βενιζέλου» στο Μετρό Θεσσαλονίκης. Αντίθετα και για κακή τύχη των αρχαιοτήτων αλλά και της πολιτιστικής κληρονομιάς η συζήτηση επικεντρώνεται στην ανάγκη διάσωσης των μοναδικών αρχαιοτήτων από αντιλήψεις οι οποίες απέχουν κατά πολύ από τις σύγχρονες μεθόδους διαχείρισης αρχαιολογικών συνόλων και μνημείων. Ειδικά στις περιπτώσεις ανεύρεσης αρχαιοτήτων κατά την κατασκευή μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών έργων, θα πρέπει εκτός των άλλων να παρακολουθούμε με πολύ προσοχή και να ενστερνιζόμαστε τις καλές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί σε παρόμοιες περιπτώσεις. Για παράδειγμα ο κεντρικός σταθμός μετρό στην Νάπολη της Ιταλίας κατασκευάστηκε σε πλήρη αρμονία με τις αρχαιότητες που ανασκάφηκαν και ενσωματώθηκαν στον σταθμό μετρό, ενώ στην περίπτωση της Σόφιας μετακινήθηκε ολόκληρος σταθμός μετρό για να διασωθούν και αναδειχθούν οι εκεί αρχαιότητες. Σ' αυτήν την κατεύθυνση λοιπόν οι καλές πρακτικές δεν αποτελούν εργαλείο που μπορεί κανείς να το επικαλείται α λα καρτ και κατά το δοκούν αλλά μπορούν και πρέπει να βρίσκουν καθολική εφαρμογή κατά τα διεθνή πρότυπα.

Έχει σημασία λοιπόν να αναδείξουμε όχι μόνο το αυτονόητο, καθώς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για την μοναδικότητα του βυζαντινού σταυροδρομίου που έχουμε την τύχη να σώζεται σε πολύ καλό βαθμό στην πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά επιτέλους να βάλουμε τέλος στο γνωστό ψευδοδίλημμα που κατά καιρούς επανέρχεται στην δημόσια σφαίρα και φέρει τις αρχαιότητες κατά περίπτωση ως εχθρούς της ανάπτυξης των τεχνικών έργων και εν γένει της «προόδου». Το ακριβώς αντίθετο συμβαίνει καθώς η κατά χώρα διατήρηση και ανάδειξη όχι μόνο θα προσθέσει άλλο ένα μοναδικό τοπόσημο στην πόλη, αλλά ασφαλώς θα αποτελέσει και πόλο έλξης για επισκέπτες, τουρίστες κλπ με όλα τα θετικά που σημαίνει αυτή η κινητικότητα για την οικονομία της πόλης.

Ακόμα έχει ιδιαίτερη αξία να αντιμετωπίσουμε τις αρχαιότητες στο σταθμό μετρό «Βενιζέλου» ως ξεχωριστή ενότητα, που ασφαλώς ξεπερνά τα χωρικά όρια της πόλης και να αναλογιστούμε, αν η Ελληνική Πολιτεία σε ένα τέτοιο μοναδικό σύνολο επιφυλάσσει την αμφίβολη τύχη της απόσπασης και επανατοποθέτησης, το ζοφερό μέλλον που προδιαγράφεται και την τύχη που επιφυλάσσεται σε άλλες αρχαιότητες, που ασφαλώς θα έρθουν στο φως κατά την εκτέλεση στο μέλλον άλλων μεγάλων δημόσιων ή ιδιωτικών έργων.

Τέλος ο πρόεδρος του Ενιαίου συλλόγου αναφέρθηκε και στην μεγάλη χαμένη ευκαιρία, εάν ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός περί απόσπασης και επανατοποθέτησης,

να ενταχθεί το συγκεκριμένο μνημειακό σύνολο στο κατάλογο μνημείων UNESCO καθώς αναμφίβολα πληροί όλα τα κριτήρια που έχουν τεθεί. Εάν κατατεμαχιστεί, αποσπαστεί, εγκιβωτιστεί και εν συνεχεία επανατοποθετηθεί τότε χάνεται το στοιχείο της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας και κατ' αυτό τον τρόπο καθίσταται αδύνατη οποιαδήποτε πρόταση για τον χαρακτηρισμό του και την ένταξή του στον σχετικό κατάλογο, ενώ στην πραγματικότητα είναι μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.